Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys

Vesienhoidon kuuleminen 2021

Huomioita Ikaalisten reitin NVK:n
LuPi-toimintaryhmän alueella
uudelleen muokattu neuvottelukunnan
kokoukseen 25.3.2021

Pirkanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmä
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri/ Arja Pihlaja

Vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat -valtava tietopaketti !

Vesienhoitosuunnitelmat ovat virallisia asiakirjoja, joiden sisällön lainsäädäntö määrittelee ja jotka raportoidaan komissiolle.
Vesienhoidon toimenpideohjelmat ovat vapaamuotoisempia alueellisia asiakirjoja

Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelu vuosille 2022-2027
(Suunnittelun vaiheet, latauslinkki, pdf-tiedosto)

Toteutusvastuut?

Ministeriöiden vastuulla on

1. lainsäädäntö
2. taloudellisten ohjauskeinojen edistäminen
3. toimeenpanon edistäminen tiedollisesti ja
4. taloudellisesti erilaisin vesien- ja merenhoitoa palvelevin avustuksin

ELY-keskus huolehtii

1. toimeenpanon yleisestä edistämisestä ja
2. julkisen tuen ohjauksesta toimeenpanoa koskeviin hankkeisiin.
3. **toteutusyhteistyön edistämisestä** ja hankkeistamisen tuesta

Vastuu varsinaisista käytännön toimenpiteistä on

1. **pääasiassa toiminnanharjoittajilla**
2. **erilaisilla yhteisöillä**
3. **kansalaisilla**

MITÄ KUULEMINEN TARKOITTAA?

Kansalaisilta, yrityksiltä, järjestöiltä ja yhteisöiltä pyydetään mielipiteitä

1. **suunnitelmaehdotuksista**
2. **niitä tarkentavista toimenpide-ehdotuksista ja**
3. **muista tausta-asiakirjoista.**

Toteutuivatko edellisen toimenpideohjelman toimenpiteet?
Ovatko nyt suunnitellut toimenpiteet oikeita ja riittäviä?
Ovatko toimenpiteet oikeassa suhteessa tavoitteisiin nähden?
Ovatko yksittäiset toimenpiteet vaikuttavia?
Jakaantuvatko toteutuksen ja edistämisen vastuut oikein?
(suunnittelu, käynnistäminen, rahoitus, toteutus, jälkiseuranta)
Miten eri tahot voisivat edistää vesien hyvän tilan saavuttamista?

Kaikki suunnittelu- ja luokitteluoppaat
(linkki verkkosivulle)

LÄPILEIKKAAVANA TEEMANA ILMASTONMUUTOS

Ilmastonmuutoksen huomioon ottaminen vesienhoitotyössä. (lataus,pdf)

muutokset hydrologiassa, vesien tummuminen, lämpiäminen,vesihygienian heikentyminen, muutokset vuodenaikaisrytmissä, valumavesien määrän äärevöityminen, vedenkorkeuksien muutokset

Kaikki toimialakohtaiset ohjeet Vaikuta vesiin 2022-2027 (pdf-tiedostot latautuvat koneelle linkistä)

- Pohjavedet ja pilaantuneet maa-alueet.. (pdf) (731 kB)
- Yhdyskunnat, haja-asutus ja teollisuus. (pdf) (1,1 MB)
- Maatalous, turkistuotanto ja happamuuden torjunta.. (pdf) (2,3 MB)
- Metsätalous.. (pdf) (619 kB)
- Turvetuotanto.. (pdf) (662 kB)
- Vesirakentaminen, säännöstely ja vesistökunnostukset.. (pdf) (288 kB)
- Kalankasvatus.. (pdf) (324 kB)

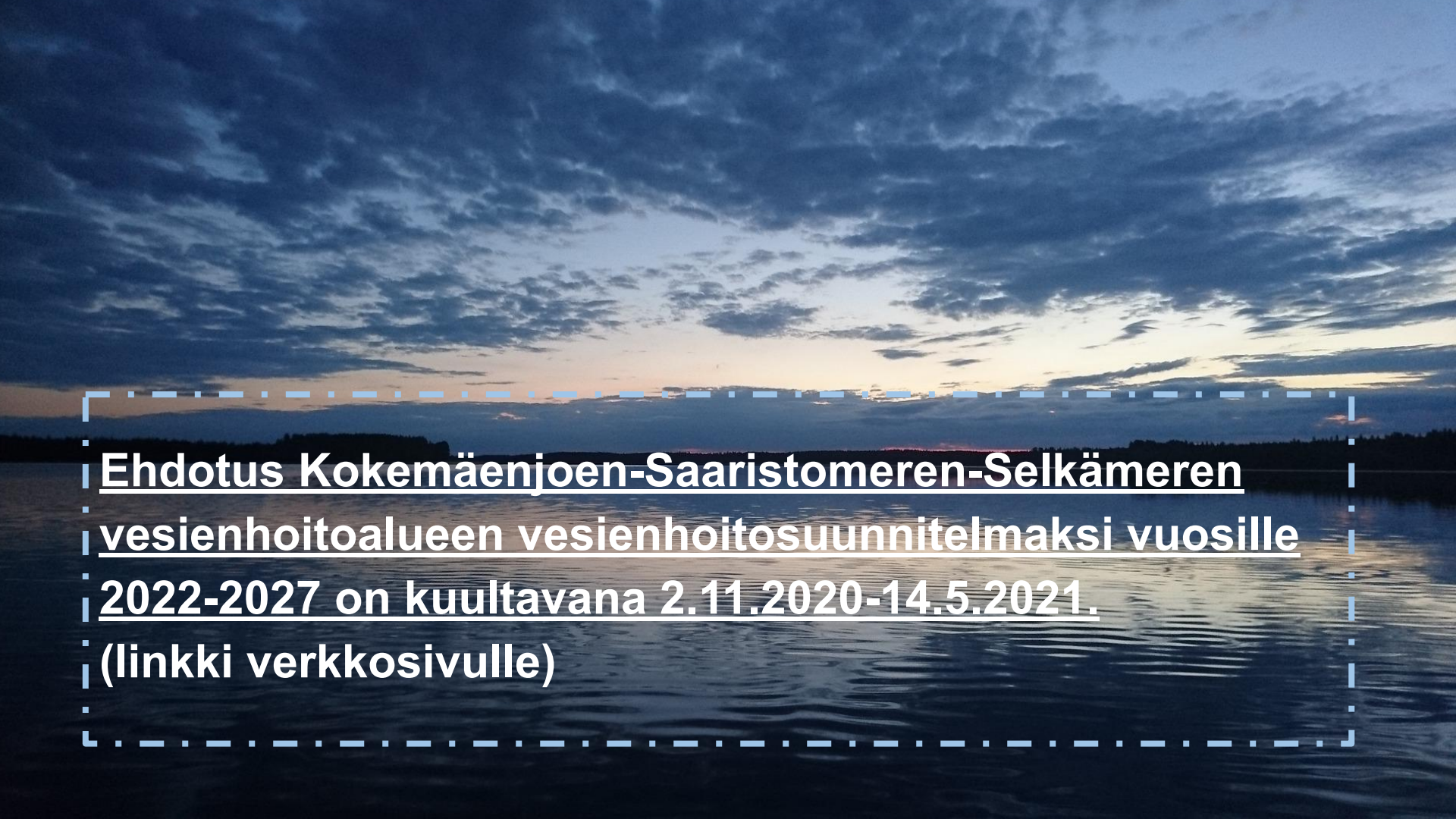

Ehdotus Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosille 2022-2027 on kuultavana 2.11.2020-14.5.2021.

(linkki verkkosivulle)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Vesienhoidon toimenpideohjelma 2022 - 2027

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristövastuualueen toimialue

Ehdotus Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaksi vuosille 2022-2027 (pdf)

(pdf-linkki lataa tiedoston koneelle)

Miten vesien hyvä tila voidaan saavuttaa Pirkanmaalla?

1 Johdanto 7

1.1 Toimenpideohjelman tarkoitus ja laatiminen 7
1.2 Vesienhoidon suunnittelun vaikuttavuus 9
1.3 Vesienhoitoon liittyvä lainsäädäntö, ohjelmat ja suunnitelmat 10
1.3.1 Vesienhoitoa koskeva lainsäädäntö ja sen keskeiset muutokset 10
1.3.2 Vesienhoidon toteuttamiseksi laaditut uudet strategiat ja ohjelmat 12
1.3.3 Alueelliset ohjelmat 14
1.4 Merenhoidon suunnittelun huomioon ottaminen 16
1.5 Tulvariskien hallinnan suunnittelun huomioon ottaminen 16
1.6 Toimenpideohjelman paikkatietoaineisto 17

2 Ilmastonmuutos ja muut toimintaympäristön muutokset 18

2.1 Ilmastonmuutoksen ja hydrologisten ääriolosuhteiden vaikutus 18
2.2 Maatalouden muutos 20
2.3 Metsätalouden ja turvetuotannon muutos 21
2.4 Asutuksen muutos 24

Näsijärven alue ja Tarjanne
Iso-Längelmävesi ja Hauhon reitti
Ikaalisten reitti ja Jämijärvi
Pyhäjärven alue ja Vanajavesi

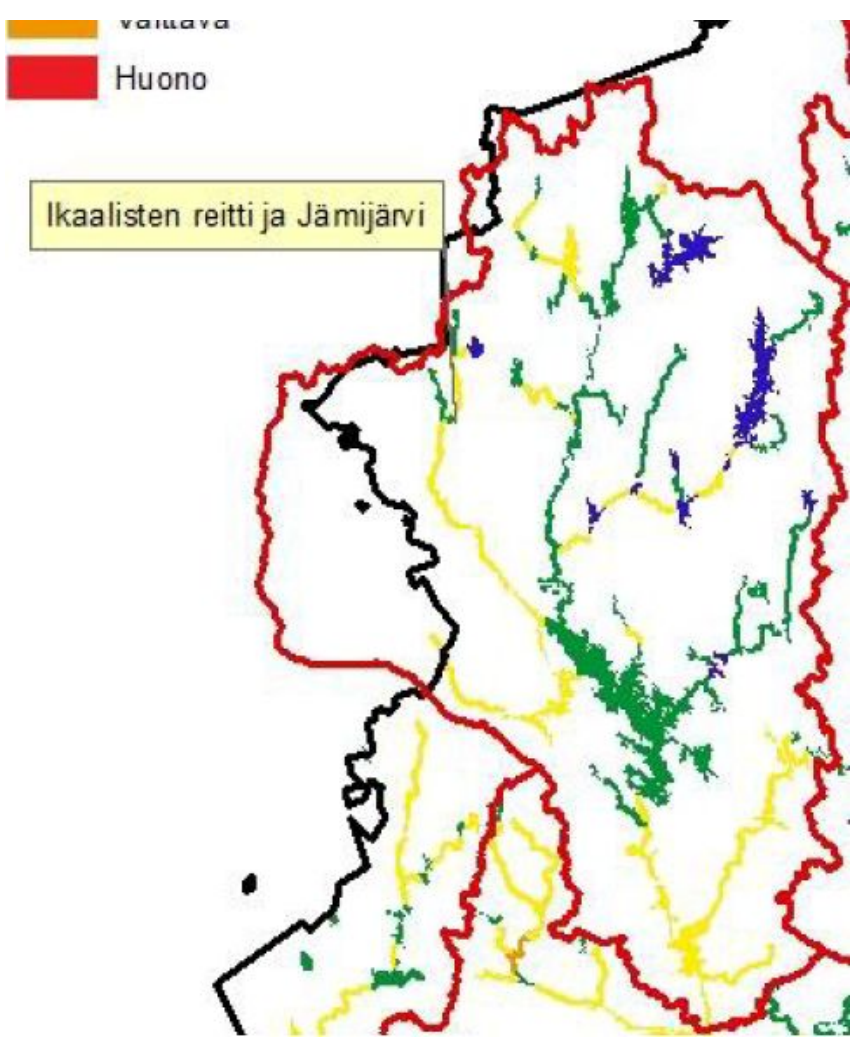

TIEDONKULKUA HELPOTETAAN PAIKKATIEDOLLA

- toimenpiteiden vauhdittaminen
- vesiensuojelun toimenpiteiden tarkoituksenmukainen kohdentaminen
- onnistuneen vesiensuojelutyön ja puhtaamman vesistön saavuttamiseksi.

Paikkatietoaineisto (linkki verkkosivulle, lataantuu hitaasti)

- selainpohjainen
- käyttö onnistuu kaikilla internet-laitteilla ilman ohjelmistoja.
- aineistoa tullaan täydentämään mahdollisuuksien mukaan.
- kohdekarttoja voi ladata päällekkäin, mutta ei kovin montaa

- Järvet Pirkanmaa Ranta 10 (SYKE)
- Valuma-aluejako, 1.-, 2-, 3.- ja 4. jakovaihe (SYKE)
- Purkupisteet valuma-alueilla, 3 jakovaihe, Pirkanmaa (SYKE)
- **Pintavesien ekologinen tila 2019 (SYKE)**
- Pintavesien hydrologis-morfologinen tila (SYKE)
- Haja- ja pistekuormituksen syntyvä fosforikuormitus 3-jakovaiheittain
- Haja- ja pistekuormituksen syntyvä typpikuormitus 3-jakovaiheittain
- **Maatalous - Maatalouden syntyvä fosforikuormitus kg/km2/v**
- **Maatalous - Maatalouden vesiensuojelun tehostamisalue**
- **Maatalous - Suojavyöhykkeet Pirkanmaan TPO-alueilla**
- **Maatalous - Lannanlevitys Pirkanmaan TPO-alueilla**
- **Maatalous - Rakennekalkitus Pirkanmaan TPO-alueilla**
- **Maatalous - Turvepellot Pirkanmaalla**
- **Metsätalous - Metsätalouden syntyvä fosforikuormitus kg/km²/v**
- **Metsätalous - Metsätalouden vesiensuojelun tehostamisalue**
- **Metsätalous - Metsätalouden hotspots**
- **Metsätalous – Metsätalouden suojavyöhyke**

· Vesistökunnostus, rakentaminen ja säännöstely
• **Vedenlaadun seurantapaikat**
• EU-uimarannat (SYKE)
• **Turvetuotantokohteet**
• Vedenottoalueet
• Vesipuitedirektiivin mukainen suojelualuerekisterikohde
• Pohjavesialueet (SYKE)
Pohjavesien tila 2019 (SYKE)
• 1. luokan pohjavesialueet
• **Vesiuomien maa-aineksen huuhtoutumisriski (Metsäkeskus)**
• **RUSLE eroosiomalli pelto (LUKE)**
• **RUSLE eroosiomalli metsä (Metsäkeskus)**
Maaperäkartta 1 50000 (Metsäkeskuksen rajapinnalta, GTK)
• Taustakartta
KOSTEUSINDEKSIKARTAT TURVEMAILLE PUUTTUVAT KARTTAPALVELUSTA!

METSÄTALOUDEN TEHOSTAMISALUE JA HOTSPOT

Metsätalouden tehostettu vesiensuojelusuunnittelu, ei ole toistaiseksi toteutunut lainkaan tai on toteutunut vähäisesti, kuten metsien kunnostusojituksen vesiensuojelurakenteiden perusperusrakenteet.

Toimenpiteiden **toteutus on monessa toimenpiteessä riippuvainen metsänomistajista ja heidän toteuttamistaan metsänkäsittelyistä.** Kunnostusojitukset ovat vuosien aikana hyvin paljon vähentyneet ja osittain siihen on voinut vaikuttaa mm. tutkimustiedon lisääntyminen sekä metsänhoidon suositukset. Metsätalouden vesiensuojeluun liittyvä koulutus ja neuvonta metsänomistajille ja muille metsätalouden toimijoille on tärkeässä osassa toimenpiteiden toteutuksessa.
Toteuman arvioimista hankaloittaa monin paikoin toimenpiteiden tilastoinnin puute.”

TEHOSTAMISALUEITA

Luoteis-Pirkanmaalla metsätalouden ja turvetuotannon tehostamisalueet

Kyrösjärven alueella? Jämijärven, Hämeenkyrön alueilla?
Maatalouden tehostamisalueet?

Pintavesien tilan luokittelu ja arviointiperusteet vesienhoidon kolmannella kaudella (linkki verkkosivulle)

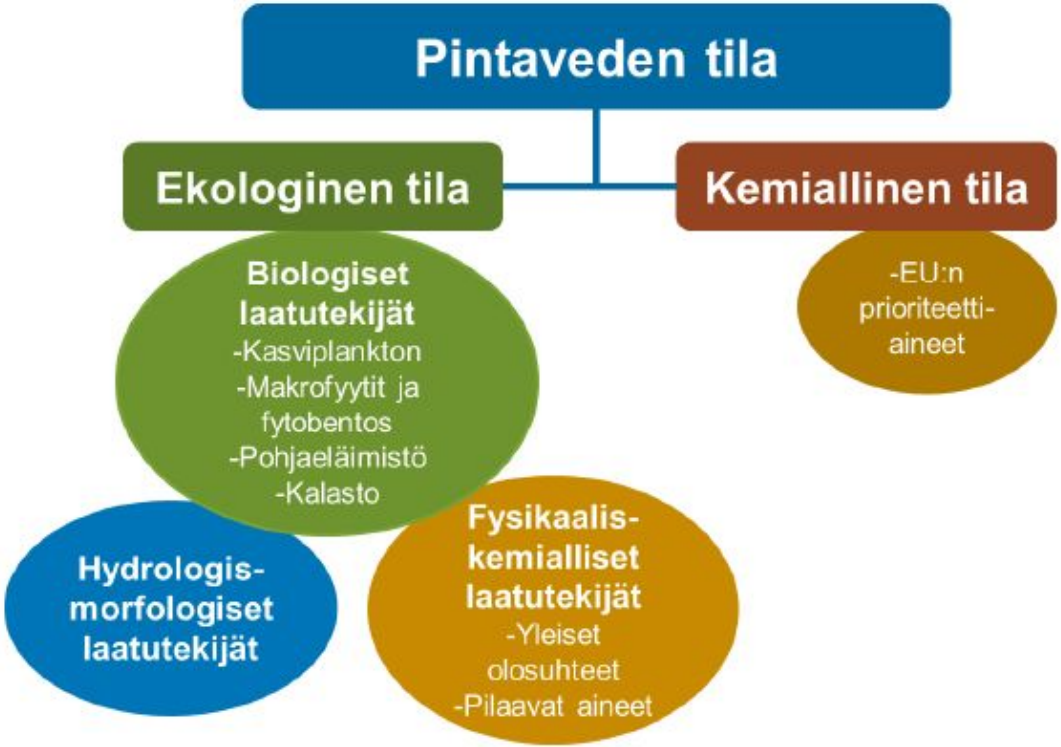

Kuva 2. Vesipuitedirektiivin edellyttämä tilan arviointi (Lähde: Aroviita ja Bäck 2013)

Järviwiki: Parkano 135 järveä
Järviwiki: Kihniö 40 järveä

Nyt mukana yli 50ha järvet ja joet >?

Johtopäätöksiä tehdään usein seurantaverkon tulosten avulla. Riittääkö se?

- usein tausta-aineistona asiantuntija-arvio
- jonkin verran suppeaa aineistoa (fy-ke)
- todella vähän laajaa aineistoa
- biologista seurantatietoa seurantaverkoista, ei kohdejärvistä
- seurantaväli voi olla todella pitkä

Kuntien seuranta tärkeää, oma seuranta?

Järvi	Kunta	Tyyppi	Fysikaalis-kemialliset tekijät	Biologiset laatutekijät					Hymo muuttunei-suus-luokka	Ekologinen kokonais-luokka Tila arvio
				Kalat	Kasvi-plank-ton	Pohja-eläimet	Piile-vät	Vesi-kasvit		
Vatajanjärvi	Parkano	Rh	H						E	Hyvä
Ylinenjärvi	Parkano	MRh	H	T	E		H		H	Hyvä
Iso Venesjärvi	Parkano	MRh	H						T	Hyvä
Leppäsjärvi	Ikaalinen	Rh	E		E				T	Erinomainen
Ruojärvi	Ikaalinen, Par-kano	Rh	E		E				T	Erinomainen
Vahojärvi	Parkano	Rh	E		E				T	Erinomainen
Petäjäjärvi	Parkano, Ylö-järvi	Rh	E		E				T	Erinomainen
Aurejärvi	Parkano, Ylö-järvi	Rh	E		E	V			H	Erinomainen
Ainesjärvi	Ylöjärvi	Rh	H						H	Hyvä
Lylyjärvi	Parkano	Rh	E	H	H				H	Hyvä
Liesijärvi	Parkano	MRh	E		E				E	Erinomainen

Parkanonjärvi	Parkano	Rh	H	E	H				T	Hyvä
Poikkeusjärvi	Parkano	MRh	T		E				T	Hyvä
Riuttasjärvi	Parkano	Rh	H		E				T	Hyvä
Linnanjärvi	Parkano	MRh	H		E				T	Hyvä
Kankarinjärvi	Kihniö	MRh	H	E	H		H		H	Hyvä
Kirkkojärvi	Parkano	Rh	H		T				T	Hyvä
Vuorijärvi	Parkano	MRh	H	H	T		H		T	Hyvä
Naarmijärvi	Kihniö	MRh	H						H	Hyvä
Tarsianjärvi	Kihniö	MRh	H		H				H	Hyvä
Sulkuejärvi	Kihniö	MRh	T		T			H	H	Tyydyttävä
Nerkoonjärvi	Kihniö	Rh	E	E	H		E		H	Erinomainen
Jämijärvi länsiosa	Jämijärvi	MRh	V	E	H				H	Tyydyttävä
Jämijärvi itäosa	Jämijärvi	Rh	H	E	H	V			H	Hyvä
Valkiajärvi	Kankaanpää	Mh	V		T				H	Tyydyttävä
Kotojärvi	Parkano	MRh	H						T	Hyvä
Pirttijärvi	Parkano	MRh	H						H	Hyvä
Kovesjärvi	Parkano	MRh	E		E				H	Erinomainen
Häädetjärvi	Parkano	MRh	H						H	Hyvä
Kuivasjärvi	Parkano	Rh	H	E	T		H	H	H	Tyydyttävä
Nivusjärvi	Parkano	MRh	H						E	Hyvä

Taulukko 7.4. ja 7.12 Ikaalisten reitin ja Jämijärven toimenpideohjelmaosa-alueen jokien ja järvien tila-arviot osatekijöittäin ja kokonaisluokka.

Kovesjoki	Ikaalinen, Parkano	Kt	T		E		Hu	Tyydyttävä
Myllylahti, Vahojoki, Hihkiönjoki	Ikaalinen, Ylöjärvi	Kk	H	V			V	Hyvä
Jyllinjoki	Ikaalinen, Jämijärvi	Kk	V	V	E	E	T	Tyydyttävä
Vääräjoki	Ikaalinen, Parkano	Sk	H	T			Hu	Hyvä
Viinikanjoki	Parkano	Kk	T	E			Hu	Hyvä
Mustiaisluoma	Parkano	Pk	H				E	Hyvä
Vuorijoki	Parkano	Pt	T				T	Tyydyttävä
Koskelanjoki	Kihniö, Parkano	Kk	H	T			H	Hyvä
Syväjärvenoja, Myllyjoki	Kihniö	Kk	H	E			E	Hyvä
Samminluoma	Parkano	Pt	H				E	Hyvä
Pirttiluoma	Parkano	Pt	H				E	Hyvä
Kuivasjoki, Ruonanjoki, Jarvanjoki	Parkano	Kt	H	T	E		H	Hyvä
Vatajanjoki, Isonahonjoki, Mustajoki, Venesjoki	Parkano	Pt	T	H			H	Tyydyttävä
Nivusjärven laskunoro	Parkano	Pt	H				H	Hyvä
Poltinjoki, Leppäkoski, Kalliokoski	Ikaalinen	Kk	H	V			V	Tyydyttävä
Sammatinjoki, Lylyjoki	Parkano	Pt	H		E	T	E	Hyvä
Melajoki, Vesakoski, Aurejoki, Onkilamminkoski	Parkano, Ylöjärvi	Kk	H	T			T	Tyydyttävä
Liesioja	Parkano	Pt	H				E	Hyvä
Ylinen Aurekoski	Parkano, Ylöjärvi	Kk	E				T	Erinomainen

Valitse kaikki | Luo lista | Paikat kartalla | Tulosta | Tulokset...

	Nimi	T	Ymp.	kpl	Ensim	Viim	Syvyys [m]	Kunta	ELYy	Vesistöalue	V
☐	Pirttijärvi		järvi	3	19.2.1975	8.6.2020	1,5	Parkano	PIRy	35.553	P
☐	Pirttijärvi 1		järvi	1	11.2.1981	11.2.1981	1,5	Parkano	PIRy	35.553	P

8.7.2020 YMPÄRISTÖLUPAVALITUSASIASSA NÄYTE

Luokitteluarvot 3. kaudelle

Sameus3,7 ±0,56, pH5,7 ±0,2, Väriluku 250 ±25,Kokonaistyppi 910 ±140,Ammonium typpenä 41 ±6,2, Kokonaisfosfori 27 ±4,1, Rauta 1300 ±260,Mangaani 28 ±4,2
Orgaaninen kokonaishiili TOC;20 ±3 = n.CODMN 26-28 mg/l

MRh järvet luokitteluarvot: H T

kok. P (0-2 m)	kasvukausi VI-IX	µg/l	20	30	45	60	75
kok. N (0-2 m)		µg/l	510	580	800	1000	1200

PALAUTTEEN VAIKUTUS

1. Nostettu vesien tummuminen ja liettyminen esiin----> Tehostamisalueet
2. Nostettu esiin tuen puute ja vesienkunnostuksen jääminen kansalaisten harteille------> hankkerahoitukset kunnostustoiminnan tukemiseksi
3. Nostettu esiin yhteistoiminnan puute -----> Ikaalisten reitin NVK- hanke ---> alueelliset toimintaryhmät
4. Nostettu esiin rahoitukseen ja suunitteluun liittyvät ongelmat ---> yhteistyö Elyn kanssa parantunut, tapaamiset asiantuntiijoiden kanssa järjestyvät
5. Nostettu esiin tavoitteiden karkaaminen -----> tavoitteiden ja toteuttamisen välistä rajaa pyritään kaventamaan, ei vain suunnittelemaan
6. Nostettu esiin tiedon ja keskustelun puutetta----> karttapalvelut, puheenvuoroja seminaareihin, kutsuja, verkostoitumista
7. Nostettu esiin haitankärsijän asema ----> haetaan vahvemmin haitanaiheuttajan vastuuta

Lausuntopalvelun linkki Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmasta vuosille 2022–2027

pääsee lukemaan myös jo annettuja lausuntoja

Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelman (TPO) 2022-2027 paikkatiedot

Vaikuta vesiin, koko Suomi

Onks lohia näkynyt?
Suomen luonnonsuojeluliitto
Vesillä on väliä!
Raakulla on asiaa, kuuletko?
Vapauta virrat!
Kyllä ennen oli kaikki paremmin...

#VAPAUTA VIRRAT
Petteri Hautamaa
Suomen luonnonsuojeluliitto